

Abstrakt

Disertační práce se zabývá Rudolfem Slánským, významnou osobností dějin KSČ. První část textu vychází z rekonstrukce politické činnosti Rudolfa Slánského. Sleduje se zde jeho příklon k levicovým myšlenkám, kdy vstupuje začátkem dvacátých let do sociální demokracie a následně do KSČ, kde se účastní tehdejších vnitrostranických bojů.

Důležitou část textu tvoří Slánského aktivity coby krajského tajemníka v Moravské Ostravě. Na Ostravsku se střetávaly dva základní tábory (byť rozpory byly spíše osobního rázu než ideového) a v následném vzestupu Slánského (stal se tajemníkem kraje) lze částečně sledovat snahu pražského vedení KSČ zklidnit situaci a dosadit do vedení „kompromisního“ (resp. do žádného z táborů osobně nezajímavého) kandidáta. Cílem pražského vedení bylo sice přeřazením „zklidnit/usměrnit“ mladého radikála, ale posléze mu také dát příležitost (v důležitém regionu) projevit své schopnosti (zejména organizační). Po návratu z Ostravy začal Rudolf Slánský zasahovat do bojů o moc v KSČ. Stal se součástí Gottwaldovy skupiny, která na V. sjezdu KSČ v roce 1929 převzala vedení strany.

Další úsek práce je věnován aktivitám Rudolfa Slánského v polovině třicátých let. V roce 1935 Jan Šverma spolu se Slánským de facto přebírali moc ve straně, protože Gottwald spolu s Kopeckým byli nuceni ukrývat se v Moskvě. Slánský spolu se Švermou se kvůli své částečně samostatné politice dostali do střetu s Kominternou. V důsledku toho byl Slánský nucen provést sebekritiku a ztratil své mocenské pozice ve straně získané po V. sjezdu. Do vyšších stranických míst se vrátil na VII. sjezdu KSČ v roce 1936.

Dalším významným momentem ve Slánského životě byl jeho moskevský pobyt během druhé světové války. Text pojednává o jeho roli v moskevském vedení KSČ, působnosti v sovětském rozhlasu pro středoevropský region, který řídil, jeho spoluúčasti na partyzánském hnutí a nakonec i o jeho následné roli při Slovenském národním povstání.

Mnohem závažnější a důležitější jsou aktivity Slánského po roce 1945. Rudolf Slánský byl generálním tajemníkem Komunistické strany Československa a tato funkce mu zaručovala pozici druhého nejmocnějšího muže ve straně a později i ve státě. Klíčová je jeho aktivita při budování komunistické strany, kdy tato část práce vychází z toho, jak strana vypadala pod Slánského vedením, jak byla utvářena její organizační struktura a jaký byl vývoj její členské základny. V textu jsou také rozebrány další důležité aktivity Slánského týkající se let 1945–1948, průběhu Února a nakonec jeho podílu na pounorových represích.

Další částí práce je prezentace Slánského. Tato část textu pojednává o tom, jak byl Slánský oficiálně představován společnosti a jak byl na základě toho sám společností vnímán.

Cílem zde je analýza prezentace Slánského během jeho padesátých narozenin v kontrastu s tím, jak byl společností představován v průběhu svého vlastního procesu. V souvislosti s tím se pak text zaměřuje na rozbor toho, jak byl Slánský společností přijímán, a to v době, kdy byl stále ještě druhým nejmocnějším mužem v zemi, a nakonec, jak lidé reagovali na jeho odvolání z funkce, zatčení a samotný proces s ním. V závěru práce je shrnuto rehabilitační řízení.

Součástí textu jsou tři krátké samostatné *Exkurzy*. Tyto pojednávají o osudech Slánského rodiny po celou dobu sledovaného období. Poslední *Exkurz* je propojen s výše uvedeným rehabilitačním řízením.

Část práce je taktéž postavena na analýze Slánského vybraných hodnotových vzorců a způsobů jednání. Zde je text inspirován koncepcí francouzského sociologa Pierra Bourdieuho. Důležité jsou zde termíny *habitus*, *sociální pole* a *kapitál*.

Klíčová slova: Rudolf Slánský, Klement Gottwald, Jan Šverma, KSČ, Kominternu, jednotná fronta, Únor 1948, represe, politické procesy, Informbyro, rehabilitace, habitus, sociální pole, kapitál